

BUSSUMERS UIT DE JAREN 20, DEEL 9

Een restauratiearchitect en een uitgever

BUSSUM Opnieuw een aflevering over Bussumers wier pasfoto's in de teruggevonden fotoboeken stonden. Deze keer portretten van restauratiearchitecten Abel Antoon Kok en zijn zoon Ijsbrand, die in Bussum woonden maar elders werkten, en van Jan Alexis Sleswijk, uitgever van kaarten en atlassen.

Abel Antoon Kok werd op 23 mei 1881 geboren in Dordrecht als zevende kind van bouwkundige Theodorus Kok en Allegonda Katrina Wolthers. Na het overlijden van zijn vader verhuisde het gezin in oktober 1888 naar Amsterdam, waar Abel na de lagere school en de HBS bouwkunde ging studeren. Hij werd (restauratie)architect. In 1908 startte hij samen met A.R. Hulshoff een architectenbureau aan Singel 119 in Amsterdam. Kok trouwde op 17 juni 1909 met Christina Buttinger, geboren in Amsterdam op 19 december 1883. Het stel kreeg twee zonen: op 1 april 1911 Ijsbrand en op 21 juli 1912 Albertus Jacobus Theodorus.

In oktober 1915 verhuisde het gezin naar Zwarteweg 17 in Bussum en anderhalf jaar later naar Parklaan 31, een mooi landhuisje van K.P.C. de Bazel uit 1903, waaraan Kok een aanbouw had laten maken. Toen zijn partner Hulshoff in 1915 directeur werd bij de Dienst Publieke Werken in Amsterdam, zorgde hij ervoor dat Kok als architect eerste klas en adjuncthoofd van de afdeling werd aangenomen. Abel bleef daar werken tot 1920 en begon daarna voor zichzelf.

Terug naar Amsterdam

Het gezin keerde in april 1929 terug naar Amsterdam, en ging wo-

■ Landhuisje Parklaan 31 in 1989

ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK, COLLECTIE BUSSUM

nen aan Minervalaan 14/I. Het bureau van Kok bleef in Amsterdam gevestigd en verhuisde in 1930 naar een door hemzelf ontworpen pand aan Herengracht 495. Belangrijkste opdrachtgevers waren de Vereniging Hendrick de Keyser en de Stichting het Wijnhuisfonds in Zutphen. Hij hielp mee met de oprichting van Erfgoedvereniging Heemschut, een vereniging ter behoud van cultuurmonumenten. Hij werd redacteur en secretaris van het tijdschrift van Heemschut en was daar tot 1946 bij betrokken. Ook heeft hij de Atlas Kok samengesteld: een verzameling oude kaarten, tekeningen, foto's en bouwplannen - met de focus op Amsterdam - die drie eeuwen bestrijkt. Hij gebruikte dit regelmatig voor zijn restauratieprojecten. Hij overleed op 15 april 1951.

Ijsbrand Kok

Zijn zoon Ijsbrand nam diverse lopende projecten van zijn vader over. Evenals zijn broer, die jong

overleed, had Ijsbrand een opleiding gevolgd aan de Amsterdamse Industrieschool, afdeling Bouwkunde. In 1948 had hij zijn eigen huis laten bouwen aan Julianalaan 6 in Baarn. In 1962 nam hij het hele architectenbureau van zijn vader over, dat zich inmiddels aan Lijnbaansgracht 245 bevond. Hij heeft vrijwel alle hofjes van Haarlem gerestaureerd en bovendien vele dorpskerken. In 1968 woonde hij op het door hemzelf gerestaureerde adres Amstel 284. Ijsbrand overleed 22 april 1980, waarna het architectenbureau ophield te bestaan.

Jan Alexis Sleswijk

Jan Alexis Sleswijk betrok in 1934 met zijn echtgenote de net door architect Ph.J. Hamers gebouwde villa Koningslaan 54 (destijds 54a). In 1934 liet hij een gevelsteen aan zijn huis aanbrengen. Deze toont een wegwijzer en dat was niet voor niets. Hij werd geboren op 4 december 1868 in Amsterdam

■ Koningslaan 54, destijds 54a. FOTO: JAAP VAN HASSEL.

■ Gevelsteen met wegwijzer. FOTO: JAAP VAN HASSEL.

als zoon van Reijndert Sleswijk en Alida C. Beijer. Nadat zijn moeder eind 1904 was overleden, kwam hij samen met zijn vader, broer en zus naar Bussum, waar het gezin ging wonen op Groot Hertoginnelaan 18. Op 30 juli 1914 trouwde hij op 45-jarige leeftijd met Johanna Margrietha Vlieger (Marie), geboren op 11 februari 1870.

Kaarten en atlassen

Sleswijk was uitgever en beroemd om zijn kaarten en atlassen van Nederland, die onder andere onder de naam 'Wegwijzer' werden uitgegeven. Een kaart kostte 50 cent, op linnen 1,50 gulden en de atlas in linnen band kostte volgens de reclame 90 cent. Hij kreeg klinkende recensies. Van De Enschedese Courant ('voor velen is het tevens een aanmoediging eens te gaan reizen en trekken in eigen land') tot aan De Friesche Kerkbode ('... de accuratesse hebben wij bewonderd...'). En van De Nederlandsche Jager ('...ook HH jagers zullen goed doen zich deze atlas aan te schaffen.') tot aan de Politiegids ('Zoowel deze kaarten zelf als zij, die ze raadplegen, zullen hun weg wel vinden!').

Om nog maar te zwijgen van De Revue der Sporten uit 1918: 'Een iegelijk, die wel eens tochten heeft gemaakt in de automobiel, kent den naam Sleswijk. De kaarten van dezen Bussumschen uitgever worden alom geapprecieerd. Weer is zulk een nuttig voorwerp de collectie komen vermeerderen, en thans ligt voor ons een kaart van Zuid-Limburg met het aangrenzende gedeelte van België en Duitschland. Ook deze editie is goed verzorgd en vermeerdert den roem der geheele serie. Wij hebben persoonlijk steeds genoeg van deze kaarten op onze tochten gehad, en kunnen ze iedere tourist warm aanbevelen.' Nou, dan mag je wel een gevelsteen met wegwijzer op je huis laten zetten! Sleswijk overleed thuis op 30 mei 1943; zijn vrouw overleed op 9 december 1945.

Bronnen: Gegevens uit databank Historische Kring Bussum, Archief Gooi en Vechtstreek, Stadsarchief Amsterdam, Archief Het Nieuwe Instituut en diverse kranten.

Marja Klein

■ Abel Antoon Kok.

■ Jan Alexis Sleswijk.